

Onsdagshistorier

Bilden av stormaktstidens Stockholm

Onsdag 1 februari kl. 13
I det storslagna planschverket Suecia antiqua et hodierna framträder stormaktstidens Stockholm i all sin prakt. Bilderna avfärdas ofta som propaganda, men ny forskning ger en annan bild.

Jonas Nordin, Kungliga Biblioteket

Verklighetens Ulla Winblad

Onsdag 8 februari kl. 13
Bakom Bellmans fiktiva figur Ulla Winblad fanns en historisk person, Maria Christina Kiellström, med ett klivet förhållande till Bellmans persongalleri och sin egen plats i det. Följ hennes många spår i arkiven!

Rebecka Lennartsson, Stockholmia – forskning och förlag

På räddningshemmet

Onsdag 15 februari kl. 13
På Frälsningsarméns räddningshem fick kvinnor ”ute i synden” chansen till ett nytt liv. Genom arbete och bön kunde en kvinna i svårigheter finna frälsning, och ”som en ny varelse” åter vandra ut i världen.

Maria Fagerlind, Stadsarkivet

Bland stenkastare, kanaler och slampställen

Onsdag 22 februari kl. 13
Sommaren 1719 attackerades flera utpekade ”slampställen” vid glasbruksgatorna i Katarina. Kvinnor var upploppets offer – deras hem förstördes, deras heder stod på spel.

Mats Berglund, Stockholms universitet

Mirakler i medeltidens Stockholm

Onsdag 1 mars kl. 13
När folk bad vid altartavlan Helga Lösen i Svartbrödra-klostret hände fantastiska saker! Hör mer om vad de medeltida stockholmarna önskade sig, genom broder Gregorius nedtecknade mirakelberättelser.

Tina Rodhe, Stadsmuseet

Tranströmer – en historia om namnbyten

Onsdag 8 mars kl. 13
Varifrån fick Tomas Tranströmer sitt namn? Följ namnet Tranströmers tillkomsthistoria i kyrkoarkiv, genom barnhems- och fosterhemsplaceringar. Hur hittar man namnbyten i arkiven?

Christopher Vainesworth, Stadsarkivet

Grupp 8 och revolten mot manssamhället

Onsdag 15 mars kl. 13
Våren 1968 bildade några Stockholmskvinnor Grupp 8. Genom originella aktioner försökte de blåsa nytt liv i kvinnokampen. Här berättas om en häpnadsväckande fantasifull utställning som aldrig blev av.

Elisabeth Elgán, Stockholms universitet

Dalkullor på herrarbete i Stockholm

Onsdag 22 mars kl. 13
Runt sekelskiftet 1900 begav sig systarna Forsström från Dalarna till Stockholm för att arbeta – en tradition med en lång historia. Hur såg mötet med staden ut för dessa tillfälliga stockholmare?

Anna Götlind, Stockholms universitet

Från tennis på slottet Tre Kronor till fotboll på Tele2

Onsdag 29 mars kl. 13
Hur länge har idrott varit ett publikt nöje i Stockholm? Och hur har stadens idrottsarenor sett ut sedan 1600-talet? Hör om tenniskungar, synkroniserade pojkar i kortbyxor och folkölsappar.

Oskar Nordell, Uppsala universitet

Med neutral flagg på 1700-talet

Onsdag 5 april kl. 13
Sveriges neutralitet har en äldre historia än vi tror. Under neutral flagg blomstrade svensk 1700-talsjöfart på Medelhavet och Atlanten. Neutraliteten var, som idag, kontroversiell – men av andra orsaker.

Leos Müller, Stockholms universitet

Stockholmsoriginalen i kvarteret Putten

Onsdag 12 april kl. 13
Där Sveavägen närmar sig Sergels torg låg kvarteret Putten. Där föddes superstjärnan Jenny Lind, där skrev Juliana Vargentin dagbok på 1700-talet, och där samlades stadens första frikyrkoförsamling.

Hans Öjmyr, Stadsmuseet

Slottsbranden 1697

Onsdag 19 april kl. 13
Vem bar skulden för slottsbranden 1697? Några såg det som Guds straff, vissa misstänkte den danske envoyén Luxdorph, men rannsakningshandlingarna i Slottsrittens arkiv berättar en annan historia.

Peeter Mark, Stadsarkivet

Folkhemmets styvbarn

Onsdag 26 april kl. 13
När det svenska välfärdssamhället byggs passar inte alla in. Det får konsekvenser i form av steriliseringar, institutionalisering och utestängning från rättigheter som skola och bostäder.

Frida Starck Lindfors, Stockholmskällan

Debatten om Cityomvandlingen

Onsdag 3 maj kl. 13
Att Klara jämnades med marken för att göra plats åt det nya City väcker än idag starka känslor, trots att händelserna ligger ett halvt sekel tillbaka i tiden. Men hur gick debatten när omvandlingen pågick?

Anders Sjöbrandt, Stockholms universitet

Barnmorskeläroanstalten

Onsdag 10 maj kl. 13
Följ med på en resa genom 200 år av barnmorskeutbildning, från 1760 till 1973. Möt Drottning Lovisa Ulrikas barnmorska madame Boll och en av skolans elever, den samiska aktivisten Elsa Laula.

Johanna Lidén, Stadsarkivet

Sjukhusskandalen 1936 och Lex Maria

Onsdag 17 maj kl. 13
År 1936 avled fyra patienter på Maria sjukhus då de injicerats med desinfektionsmedel istället för med bedövningsmedel. Ärendet blev en rättssak som ledde fram till Lex Maria.

Anna-Maria Tiberger Knutas, Stadsarkivet

Den lesbiska härvan

Onsdag 24 maj kl. 13
I april 1943, året innan homosexualitet avkriminaliseras, griper polisen fem kvinnor för att de ägnat sig åt ”otukt, som mot naturen är”. Tidigare hade nästan uteslutande män åtalats för det brottet.

Johanna Törnros, Stadsarkivet

Kvinnorna i 1600-talsflottan

Onsdag 31 maj kl. 13
När Vasa bärgades påträffades kvarlevorna av två kvinnor. I arkiven skymtar flera kvinnliga örlogsfartygsresenärer fram. Möt några av de kvinnor som seglade ut med kronoskeppen.

Mirja Arnshav, Vasamuseet.

Blodbadet på Gustav Adolfs torg 1917

Onsdag 7 juni kl. 13
När arbetare och polis drabbade samman mitt i Stockholm en junidag för 100 år sedan flöt blodet i rännstenen och temperaturen i den politiska kampens termometer nådde oanade höjder.

Mats Hayden, Stadsarkivet

Stadsarkivet

Kungsklippan 6, Kungsholmen
📍 Rådhuset 📍 T-Centralen
08-508 28 303 (vardagar kl. 10–12)
stadsarkivet@stockholm.se
www.stockholm.se/stadsarkivet

Öppetider (t.o.m. 16 juni)

Mån–ons kl. 10–18, tors kl. 10–20, fre kl. 10–15
Lör 4 feb, 18 mar, 1 apr, 6 maj kl. 10–15
Tors 5 jan, tors 13 apr, ons 24 maj kl. 10–14
Stängt övriga helgdagar, samt 26 maj och 5 juni

Läsesalen för kartor och ritningar
Ons kl. 10–17 (sista framtagningen kl. 16)

Faktarummet

Mån–ons kl. 13–16, tors kl. 13–19
Lör 4 feb, 18 mar, 1 apr, 6 maj kl. 10–15
08-508 31 710 (onsdagar kl. 10–12)
faktarummet.stadsmuseet@stockholm.se

Framtagning från magasin

Framtagning av arkiv och böcker finns tillgänglig till en timme före stängning. Du får vänta i högst 30 min. Beställningar från depåerna Frihamnen och Bromma senast tisdag, finns tillgängliga torsdag samma vecka.

Fri entré till alla evenemang

Antalet platser är begränsade. Till Stadsarkivets föredrag finns inga biljetter – först till kvarn gäller, max 150 personer i publiken. För visningar i magasinen hämtas biljetter i frågedisken under samma dag. Det går inte att förboka biljetter (förutom för Frihamnsvisningen 16 februari). Hörselslinga finns i föreläsningssalen.

Upptäck Stadsarkivets bibliotek som resurs i din forskning

Behöver du hjälp med katalogsökning eller litteraturtips? Boka tid med bibliotekarien eller skicka en fråga till biblioteket.stadsarkivet@stockholm.se.

Boka visning

Följ med en arkivarie ner i Kungsklippan! Du kan boka visningar för grupper och skolor. Besök stockholm.se/stadsarkivet för mer information.

📱 @stockholmsstadsarkiv
📧 @stadsarkivet
📘 www.facebook.com/stockholmsstadsarkiv

Stadsarkivet Vårprogram 2017 Januari–juni

Upptäck sju våningar arkivfynd under ytan

Författaren Per Anders Fogelström framför porten till Kvastmakarbacken 4, 1961.
Upphov: Herbert Lindgren. Fotografi från Stadsmuseet.

Utställning

Putten –kvarteret som försvann

26 jan –16 juni 2017

Vad finns kvar från ett kvarter som totalt tillintetgjordes under Klaraomvandlingen på 50-talet? Vi har letat i Stadsmuseets och Stadsarkivets magasin och visar föremålen och historierna som blev kvar.

Varje vecka

Stadsarkivet för nybörjare

Måndagar kl. 17 –17.30 (6 feb –29 maj)

Kom igång med din arkivforskning, släktforskning och Stadsarkivets sökdatabaser. Få en snabb introduktion till vår läsesal.

Onsdagshistorier

Onsdagar kl. 13 –13.45 (1 feb –7 juni)

Varje onsdag bjuds på historiska föreläsningar och berättelser. Onsdagshistorier är ett samarbete mellan Stadsarkivet och Stockholms universitet. Hör historiker och arkivarier berätta. Begränsat antal platser (max 150 pers). Kan ej förbokas.

I samarbete med:

Stockholms universitet

Träffa en byggnadsantikvarie

Onsdagar kl. 14 –16 (1 feb –26 apr)

Om du har frågor om ändring, ombyggnad eller renovering av ditt hus finns Stadsmuseets byggnadsantikvarier på plats i läsesalen. Drop-in.

Släktforskningshjälp

Torsdagar kl. 15 –18 (19 jan –1 juni)

Få hjälp med klurigheterna i släktträdet av erfarna släktforskare från Storstockholms Genealogiska Förening. Drop-in.

Januari

Putten – kvarteret som försvann

Torsdag 26 januari kl. 17.30 –18

På 1950-talet uttraderades kvarteret Putten på Norrmalm. Här föddes Jenny Lind, och här fanns Sveriges första frikyrkoförsamling. Med hjälp av Stadsarkivets och Stadsmuseets samlingar kan mycket av det gamla kvarterets byggnader, invånare och berättelser återskapas. Utställningen invigs av stadsarkivarie Lennart Ploom. Hans Öjmyr, Stadsmuseet, och Mats Hayen, Stadsarkivet, berättar om livet i kvarteret.

Februari

När företagandet blev fritt

Arkivlördag 4 februari

Hur var det att vara företagare under 1800-talet? Sverige fick näringsfrihet 1864, innan dess fick gemene man inte ens starta företag. Men drivna entreprenörer har alltid funnit vägar framåt, då precis som nu. I samarbete med Centrum för Näringslivshistoria.

Kl. 12 Entreprenören och såpfabrikören Lars Montén (1785 –1872) var en pionjär inom den kemisk-tekniska industrin. Riccard Montén berättar utifrån sin biografi.

Kl. 13 Från skråväsende till modernt näringsliv. Anders Houltz från Centrum för näringslivshistoria skildrar den politiska kampen för ett friare näringsliv.

De sjukas och fattigas arkiv –magasinsvisning i Frihamnen

Arkivkväll 16 februari kl. 17.30 –18.30

Passa på att uppleva den häftiga miljön i Frihamnens Magasin 3 –innan den försvinner. I stora lokaler med högt till tak rymts arkiv från sjukhus, polis, socialtjänst och mycket mer. År 2018 flyttar Stadsarkivet arkiven från Frihamnen till en ny plats.

OBS! Föranmälan krävs till denna visning, e-posta biljetter.stadsarkivet@stockholm.se (max 25 pers.)

Mars

Nya Stockholmskällan

–ditt fönster mot det gamla Stockholm

Arkivkväll torsdag 9 mars kl. 17.30 –18.30

På webbplatsen Stockholmskällan hittar du en rik flora av historiska guldkorn hämtade ur stadens arkiv och samlingar. Här ges tips om hur man navigerar på den nya versionen av sajten och hur man kan utnyttja de historiska kartorna. Stockholmskällans redaktion är på plats och svarar på era frågor. Dessutom berättar de om tre spännande stockholmsöden!

Släktforskningens dag

Arkivlördag 18 mars kl. 10 –15

I en extra välbemannad läsesal står vi redo att besvara dina släktforskningsfrågor! Under dagen ger vi även kortare introduktioner till viktiga källor för släktforskning:

Kl. 10.20 Rotemannen

Kl. 11.00 Allmänna barnhuset

Kl. 11.40 Kartor och ritningar

Kl. 12.20 Kyrkoarkiv

Kl. 13.00 Paleografi (handskrift)

Kl. 13.40 Digitala stadsmuseet

Kl. 14.20 Mantalslängder

En modern flickskola –magasinsvisning

Torsdag 23 mars kl. 17.30 –18.30

Anna Sandström skapade en modern flickskola baserad på nya, i samtiden omstridda, idéer. Hennes pionjärarbete skulle få stor betydelse för utvecklingen inom skolan. Följ med Lena Wiorek, Stadsarkivet, på magasinsvisning och möt grundaren och hennes elever från slutet av 1800-talet.

Max 25 deltagare.

Gratis biljett hämtas samma dag i kassan.

April

Fogelström och friheten

–en dag om Stockholm nu och då

Arkivlördag 1 april

Kl. 11 Fogelströmsmingel.

Kl. 12 –14 Per Anders Fogelström fyller 100 år och Stockholmia Förlag publicerar den outgivna anti-nazistiska ungdomsromanen Den okuvliga friheten. Fogelströmforskaren Karl-Olof Andersson talar om den nya boken och Lars Epstein från DN läser ur Fogelströms böcker. Stadsarkivets Mats Hayen berättar i föredraget Friheten i Vita Bergen om boken Vårnas barn. Ett samarbete med Fogelströms Vänner.

Staden vi har till låns

Arkivkväll torsdag 6 april kl. 17.30 –18.30

Konstvetaren, författaren och regissören Anders Wahlgren, prisbelönt för sina dokumentärfilmer om Stockholm, utkom 2016 med boken Staden vi har till låns. Hör Anders ge en personlig tillbakablick på 40 års stockholmsforskning.

Stadens kyrkor –magasinsvisning

Arkivkväll torsdag 20 april kl. 17.30 –18.30

Kyrkorna står som fasta punkter i Stockholms stadsbild, där stadens befolkning döpts, vigts och begravts, där kungar krönts och eldsvådor härjat. Stadsarkivets Solveig Larsson berättar om stadens kyrkor och visar de vackra kyrkoritningarna.

Max 25 deltagare.

Gratis biljett hämtas samma dag i kassan.

Kulturnatten 2017

Lördag 29 april kl. 18 –24

Följ med ner i magasinens mörka korridorer, känn doften av stadens minne och hör historiska stockholmare tala. Visningar, arkivupplevelser och Stockholmsquiz står på menyn.

Se mer på kulturnattstockholm.se eller stockholm.se/stadsarkivet.

Maj

Konstaplar, kommissarier och kriminalare

–en polishistoria

Arkivlördag 6 maj

Kl. 11 Myntgatan 4. Hör om den livliga verksamheten i det legendariska gamla polishuset.

Peter Salomonsson, Stadsarkivet.

Kl. 12 Piketens historia i Stockholm. Från 1800-talets hästdragna vagn till de amerikanska kraftpaketen på 1950-talet. Om tiden när piketen susade fram på gatorna snabbare än brandbilen och om de förutsättningar som fanns för de som fick uppdraget att vara först på plats vid olyckor, bränder och kravaller.

Jani Pellikka, Polismuseet.

Kl. 13 Polisens centrala arkiv i polishuset, kvarteret Kronoberg. Hur fungerar det, vad finns och vad har man som privatperson rätt att ta del av?

Carin Saremyr och Eva M. Olsson Lönn, Polisens Centralarkiv.

Alla tre voro döda –magasinsvisning

Torsdag 11 maj kl. 17.30 –18.30

År 1945 sköt en kvinna i Äppelviken sina två döttrar och sedan sig själv. Följ med Christopher Vainesworth ned i Stadsarkivets magasin och se vilka spår detta tragiska familjeöde och polisens utredningsarbete lämnat i arkiven.

Max 25 deltagare.

Gratis biljett hämtas samma dag i kassan.

Stadsmuseet c/o Stadsarkivet

Faktarummet på besök 2016 –2017

Nu finns Stadsmuseets Faktarum i Stadsarkivets läsesal. Här kan du få reda på mer om Stockholm och söka i Stadsmuseets samlingar med stockholmsbilder.

Arkivlördag

4 feb, 18 mars, 1 april, 6 maj

En gång i månaden är det arkivlördag med föreläsningar i spännande ämnen. Läsesalen är också öppen med framtagning av arkiv till kl. 14.

Arkivkväll

26 jan, 16 feb (Frihamnen), 9 mars, 23 mars, 6 april, 20 april, 11 maj kl. 17.30
Några torsdagskvällar erbjuds magasinvisningar eller föredrag. Välkomna!

Stadsarkivet på Kista bibliotek

Under våren håller Stadsarkivet några föreläsningar på Kista bibliotek. Info kommer på vår webbplats.

Stadsarkivet på ABF

1 februari, 20 mars och 4 april

Stadsarkivet repriserar onsdagshistorierna Inspärrade och undängömda, Allmänna försörjningsinrättningen och Alla tre voro döda. Föredragen sker i samarbete med ABF.

Föreningsarkivet i Stockholms län

Drop-in: 23 feb och 6 apr (torsdagar) kl. 16 –18

FSL ger tips, råd och hjälp med hur du kan ordna din förenings arkiv.